

מתיקות השבת

וראש השנה

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה - לובלין' פעיה"ק ירושלים ת"ו
בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאזעו שליט"א
תלמידו של מון פוסק הדור בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל

◆ משיחורנו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות הניסים

== מכתבים למערכת ==

הפחד נשבר ואנחנו נמלטנו

לקראת ראש השנה הבעל"ט, ברוניו לפרסם נס עצום ונורא שארע עמנו לפני מספר שנים, י"טוב מאחר מאשר לא כלום!

בישיבה חשוכה בצפון ארץ הקדש בה למדתי, ערכו שפוזי בבית המדרש, חלק מהשפוזי היה לעשות תקרת גבס מפארת עם שלש שקבות, שנקראות 'אמבטיות גבס'. כל אמבטיה משקלה כמאה וחמשים קילו, סך הכל כארבע מאות וחמשים קילו. הפועלים שהיו מבני המעוטים השאירו את הרקבת התקרה לבסוף.

את כל העבודה לנה אחראי מטעם הצוות, לראות שהפועלים עושים את הכל כראוי מכל הבחינות, כשהם סימונו את עבודתם, הם עשו את הרקבת התקרה, וכנראה את חלק מהעבודה הזאת האחראי ספסל ולא הספיק ללנות ולראות שהיא נעשית כראוי.

לכן הוא נגש אל הפועלים ושאל אותם האם הם דאגו לחזק את התקרה כמו שצריך, שכן כל אמבטיה גבס כבדה כזאת צריכה להיות מחוזקת היטב עם הרבה תפסני פלדה, והם השיבו לו בבטחה שהתקרה חזקה מאד ושאינו קלל מה לחשש. תלמידי הישיבה חזרו לבית המדרש ולמדו במקום מפארת ומרנח.

כעבור כמה חדשים, באחד הימים, תוך כדי סדר הלמוד בבוקר, בשעה שכל הבחורים ישבו ולמדו בבית המדרש, נשמע לפתע קול נפץ חזק מכיון התקרה, מה שארע באותו רגע היה שאחת האמבטיות נתלשה ונחבטה באמבטיה שתחתיה ומכך נוצר רעש חזק, אבל כשהבחורים הביטו מעלה, לא ראו דבר והמשיכו ללמד כרגיל.

כעבור כשעה הסתים סדר הלמוד וכל הבחורים יצאו לארוחת צהרים, רק בחור אחד נותר בבית המדרש לבדו ונרדם על הספסלה כעבור דקות בודדות מאז שהבחורים יצאו מבית המדרש ארע דבר מחריד... כל תקרת הגבס שמשקלה כאמור מאות קילוגרמים

« המשך המעשה בעמוד ד'

מתיקות התשובה

באלול, מזכיר לנו להתעורר לבדק בחדש זה במה אנו דומים לבהמה ונשוב בתשובה.

החכמה שבתקיעת השופר

ובראש השנה אנו תוקעים בשופר שהוא הקנן של הבהמה, וכבר בימי אלול אנו מתכווננים למצוה יקרה זו, ותוקעים בשופר, שעל מצוה זו אמרו חז"ל (ר"ה כט) שהיא חכמה ואינה מלאכה, ובשביל ללמוד את החכמה של מצוה השופר צריך ללכת לחכם, שעל פה אמרו חז"ל (שם), שפאשר ראש השנה חל בשבת (כמו בשנה זו תשפ"ג), לא תוקעים בו בשופר, שפאי לה אצל חכם, ומשמע שבשביל לתקוע כראוי, יש לבוא לחכם מעיקרא וללמוד ממונו גם את החכמה הטמונה

במצוה שופר, הינו דרכי התשובה הנלמדים מהשופר, שפאשר תוקעים בשופר על ידי נשיפת רוחנו בתוכו, מכוננים להודות לה' על הנשימות שנתן לנו בכל השנה, ולשוב בתשובה על מה שחטאנו, בו בנזמן שה' יתברך מנשם אותנו.

פרשיות פי תצא, פי תבא, ניצבים, וילך, מרמזות על העולם הבא, שלאחר שאדם מקנים 'פי תצא למלחמה' שגלחם בזה העולם ביצרו הרע, הוא זוכה ל'כי תבא' - לבא לעולם הבא, ושם הוא 'נצב' לפני ה' בדין 'והולך' מחיל אל חיל.

ובפרשת פי תבא מדבר על מצות הבאת הבפזרים, שאותם הפהו היה מניף יחד עם מביאי הבפזרים, ובהנפות אלו שהיו לד' רוחות השמים אפשר לרמוז פמה ענינים התלויים ברוח חיים בזה העולם: רוח אחת כנגד האדם שעוסק בתורה - רוח ממלא, ורוח השנה כנגד רוחה של אשתו, ורוח השלישית כנגד מה שצדקה להביא לידים עם רוח חיים לעולם, ורוח רביעית כנגד זכוי הרבים שעשה בחייו, שהמלמד את בן חברו תורה פאלו ילדו (סנהדרין ט"ו), ובהנפות למעלה ולמטה אפשר לומר שהן מרמזות על אחרית ימיו של האדם שזוכה לקבירה בשרקע, ונשמתו עולה למעלה לעולם הבא.

שלישים ימי תשובה

אנו פעת בימי אלול, שפכהם נהגו ישראל לתקוע בשופר ולהתעורר לעשות תשובה לפני ה', וכאסמכתא לכה אפשר לרמוז זאת במה שאמרו חז"ל (פסחים ו, ובמזלה לב): 'שלישים יום קדם חג שואלים ודורשים בעניני חגי, ולכן בימי אלול שהם שלישים יום קדם ראש השנה, אנו עוסקים בלמוד ההלכות שששויות להג, ובעקר אנו עוסקים במצוות התשובה ומקבלים עלינו את מלכותו יתברך, פי בראש השנה אנו נכנסים בפכול להיכל המלך ה' וממליכים אותו עלינו, ולכה אנו מתכווננים.

ואמרו חז"ל: 'באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה' והינו שפאשר אדם מעשר מבהמותיו, אינו יכול לתת בהמה שזולכה אחרי חדש אלול כמעשר על בהמות שזולדו לפני חדש אלול וכן להפך, וזה שהשנים לגבי מעשר בהמה מתחילות

ה'גזל' שבחטאים

וכיצא בזה, בעת שאדם היה בא לכהו עם הבפזרים, הפהו היה מלמד אותו להפיר טובה לה' על הפרות שה' מגדל עבירו ונדב בגד לעשות תשובה על מה שחטא גגדו בפחות שקבל מהפרות שה' ברא למענו. וכה גם בעל הקרנן היה בא לכהו, והפהו היה מלמדו להפיר טובה לה' על פריאות כל אבר ואבר מאברי גופו דרו התבוננות באברי הקרנן הידומים לאברי האדם, ואם הוא מביא חטאת, הוא היה מתודה על כה שהוא השתמש בפחות ובאברים שה' נתן לו לחטא בהם נגד ה'.

פי כשמשתמשים בטובות שה' עושה עמנו כדי לחטא ולעבר על רצונו יתברך, יש ככה משהו גזל, ועל פה צריך לשוב בתשובה גם על עסקו בתורה שלא כראוי, על מנת לקנטר או לשם

פניני אגדה

• הרה"ג ר' אליהו קאהן שליט"א
משגיח דרשיבתנו •

להכתב בספרן של צדיקים

על שלשה דברים העולם קים, על הדיו, על האמת ועל השלום (אבות א' ח'). אפשר לבאר בגנות התנא שהעולם קים 'על הדיו', הינו גם כפאשר אדם נדון על ידי חברו שעומד ומוכיח אותו, או שהוא עושה חשבון הנפש בינו לבין עצמו ומפשפש בעמיעו כיצד לתקנם, שגם זה נקבל ב'דיו' שהעולם קים בגנות זה, כי אמרו חז"ל (תנחומא משפטים ה'): 'כפשיש דין למטה, אין דין למעלה', וכיון שהוא מקבל תוכחה ומתעורר לדון את עצמו, שוב לא דנים אותו בשמים, ועולמו הפרטי קים על ידו זה, וכו' יש מקף תועלת לעולם בכלליות, כי כפשיש מייטיב את דרכיו, יש מקף תועלת לכל העולם.

וכן אמרו חז"ל (ברכות א'): 'טובה מרדות אחת בלבדו של אדם יותר ממאה מלקיות', שזוהי טובה לאדם שתהיה לו מרדות אחת בלבדו, שהוא נכנע לפני ה' ומתחרט על מעשיו הרעים, שצדקה הוא חוסך מעצמו שלא יקבל מלקות ויסורים, שפאים משמים כדי לעורר את האדם.

ועקר חשבון הנפש הוא לעסוק בצדק אחר צדקה ולתשו, שתלויים בו כמה דברים שיתקנו ממילא, וכגון שיצדק אם הוא עוסק בתורה כך איו, שצדקה תלוי קיים המצוות וקניית המדות הטובות, וכן יצדק אם הוא מתנהג בענה פלפי הקריות, שמדה זו כוללת את כל המדות הטובות, כפאשר 'ענה גדולה במקום', וכה יצדק לחסוך מעצמו את הדיו של מעלה, ולהכתב בספרן של צדיקים לאלתר לחיים טובים ולשלום.

אגדה וכדו', שצדקה הוא משתמש במתנת התורה שנתנה לנו מאת ה' נגד רצונו יתברך.

שמירת חכירת שתי שבתות

ולפי רבן גמליאל (פסחים פ"ט ופ"ז מהלכות), די בשבועים כדי להתפונן לפני החג, וכבר אמרו חז"ל (שבת ק"ח): 'אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים', והנה 'זכור ושמור' צדבור אחד נאמר, ומשום כן, כפאשר מקים 'שמור', הינו ההמנעות מעשיית מלאכות בשבת, הוא צריך לבוא לידי 'זכור' - לזאת ה' ואתה, ומתוך שכל ישראל נעשים אגודה אחת לעשות רצונה בלבב שלם, מיד הם נגאלים.

בת קול של נסיון

ואין דבר עומד בפני הרצון ובפני התשובה, ולא יתכן לעולם שאין לאדם אפשרות לשוב בתשובה, ואפילו אלישע בן אבניה ששמע בת קול שאומרת 'שובו בנים שובכים חיזי מאחר'

(מינה טו), האמת היא שהיה יכול לשוב בתשובה, כי אין דבר עומד בפני התשובה, שהרי אפילו מנשה בן חזקיה שחטא והחטיא את הרבים, עשה לבסוף תשובה והתקבלה תשובתו (ע' סנהדרין קב).

אלא שהבת קול שאלישע שמע היתה לנסיון עבורו ועל גזון זה נאמר: "כי מנסה ה' אלהיכם אתכם לדעת הישכם אלהים את ה'", שהשמיעו לו משמים פזאת בת קול כדי לבדק אותו האם הוא באמת אוהב את ה', עד שיבחר לשוב בתשובה אפילו שמשמים אומרים לו שאין לו תשובה, שאילו היה עושה פן ומתגבר על הצד המונע הזה - זו היתה תשובה מעליא עבורו שתוכל לכפר לו על חטאיו הקשים, וכה כל אדם צריך להתעקש ולרצות לדבק בה', והבחינה היא בידי האדם לטוב ולמוטב, ואשפי מושפיל הבוחר בדרך הישר והטוב וכה הוא זוכה לכל טוב וזה ובכא.

לפתח את סגור הלב

משה על הדבר, ועל זאת אמר להם, 'היום הזה נהיית לעם' וגו', היום הזה הבנית שאתם צדיקים וחסידים במקום.

והנה, קדם לכן משה רבנו אמר להם: "אתם ראייתם את כל אשר עשה ה' לעיניכם וגו', הינו שעם ישראל ראו את האותות והמופתים שה' עשה להם בארץ מצרים, וככל זאת היו להם תלונות בתוך אותן ארבעים שנה, פעם על המים ופעם על המן וכל פעם על דבר אחר, ודבר זה מראה שלא היה להם לב לדעת, והתורה אומרת

בסוף פרשת כי תבא כתוב: 'ולא נתן ה' לכם לב לדעת... ואינם לשמע', וכתב רש"י: שמעתי שאותו היום שנתן משה ספר התורה לבני לוי [כמו שנאמר בפירושנו פרשת ואלה: 'ויכתב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי']... באו כל ישראל לפני אמרו לו, משה רבנו, אף אנו עמדינו בסניי וקבלנו את התורה ונתנה לנו, ומה אתה משילי את בני שבטך עליה, ויאמרו לנו [שבט לוי] יום יחר [בדורות הבאים], לא לכם נתנה, לנו נתנה, ושמוח

מתיקות קנאת סופרים והשמח בחלקו

על כך במאמר: 'לפתח את סגור הלב'

בציור שבמרת הגליון: ראים את שבט לוי שהם נושאים את ארון ברית ה' וישאר כלי המשכן בניהם מקסים. ובכרשנתנו - פרשת ואלה כתוב שמשה רבנו גם נתן להם את ספר התורה, וכתב רש"י: שעם ישראל טענו למשה שצדקה שהוא רוצה להשליט את שבטו - שבט לוי על התורה, ומשה שמח מטענתם זו.

צריך להבין באמת, מדוע משה רבנו נתן את ספר התורה רק לשבט לוי? ובמה שונה טענה זו שטענו העם מטענת קרח ומחלקתו?

על כך במאמר: 'לפתח את סגור הלב'
ובמאמר: 'מתיקות הקנאה'

בציור שלפנינו: ר' מושלם יושב בביתו ובמקום לראות את ישועת ה' שהוא נשוא אשה ויש לו בית ויש לו מאכלים במקרה הוא מתנאם בהצלחת שיש לחברו ומצפה לזכות בבית גדול ובכרוב ובהון רב כחברו.

במדה ר' מושלם ישיג את מבקשו ויזכה בהון רב, האם הקנאה תחילף מלבו? מהי העצה להתגבר על מדת הקנאה שאינה פוסחת על שום אדם?

פניני הלכה

• הרה"ח א' רוקח מאנדל שליט"א ר"מ בשיבתנו •

מדיני כשרות השופר

סוג השופר: לכתחלה מצות השופר בשל איל, ובדיעבד כל השופרות כגון של יעלים ועיזים, כשרים, ושל פרה פסול בכל עינו. צורת השופר: לכתחלה מצוה לתקוע בשופר כפוף ובדיעבד גם שופר פשוט כשר (ש"ע תקפ"א).

קול השופר: כל הקולות כשרים בשופר, בין אם קולו עב מאד או דק מאד (תקפ"ו), והמצודים בשופר צורות במיני צבעונים וקדי לנאות, לא יפה הם עושים, שלפגמים משתנה הקול מעט, אבל מותר לחקוע בשופר עצמו צורות כדי לנאותו (תקפ"ו).

אורך השופר: די בטפח כדי להקשירו (ש"ע תקפ"ט ומשנ"ב ס"ח ד"ו) והדור מצוה בשלשה קפחים ומעלה, כשיטת הפוסקים שמצריכים ששעור השופר הוא כדי שיאחזקו בידו ויציא טפח לכאן ולכאן. אם היה השופר ארוך וקצר באופן שנושאר בו שעור הקשר לתקיעה, כשר. אבל אם שנה את צורתו על ידי מיס חמים, שקצר את הרקב והרחיב את הקצר, פסול, וכן אם הוסיף על השופר בין במינו ובין שלא במינו, פסול (תקפ"ו א' - ב').

יום יום, וגם זה נקלל בפסוק: "ולא נתן ה' לכם לב לדעת" וכו'.

שבט של מלמדים

על כל פנים, הקב"ה נתן את התורה לבני לוי, מחמת שהם היו עוסקים בתורה ועבדו את ה' עוד מאז היותם במצרים, שעל כן הם לא היו בכלל גזרת השעבוד (שמו"ר ה' טז), וכבר יעקב אבינו העמיד את שבט לוי להורות לעם את דבר ה', כנרצו דברי משה: "ורוי משפט"ו ליעקב ותורתך לישראל".

לכן הקב"ה נתן את התורה לבני לוי, כי הם המלמדים של עם ישראל והם, שהיו תמיד נאמנים לה' ולא עבדו לעגל, יכולים ללמד לעם את דברי התורה והמצוות תוך כדי שלימדו אותם את הדעת ה' הטמונה בכל דבר מדברי התורה, היאך לבא על דיו לאהבת ה' וליראתו ולמדות טובות, ושלא יעסקו בתורה ובמצוות כמצוות אנשים מלמדה, וכמו שהעצם תפקיד הפנהים [שמשבט לוי] בבית המקדש, ללמד את בעלי הקרבנות בעת קיים מצוות הקרבנות, להפיר בחסדי ה' שבאברי גופם דרך התבוננות באברי הקרבנות הדומים לאברי גופם, ולבא מן לאהבת ה', ומתוך אהבתו יתברר לבחור ללכת בדרך ו להתנהג במדות טובות עם האלת, כמו שהקב"ה רחום וחנון כלפניו.

"ולא נתן ה' לכם לב לדעת", והינו שהקב"ה סתם לעם את הדעת להפיר את חסדי הקב"ה ולהדבק בו (ש"י), ולכן באו להתלונן, ואמר תו"ל (ע"ד ט'), שמקאם פתחו פה לבעלי תשובה, בין שמא את ה' היתה זאת לסתם להם את הדעת.

נס או טבע?

ובפרט במדבר שראו את המן יורד בכל יום משמים, ומאחר והם ראו קאלו מופתים גדולים, הם היו אמורים להתפעל מאד וללכת אחרי ה' בכל פחם בלי להרהר כלל אחר מדותיו, אלא שהם התרגלו לחסדים שנגעשו להם, וזהו "ולא נתן ה' לכם לב לדעת", שמחמת ההרגל בסיים, אדם קבר אינו מבחין בהם. ונגלל בקו גם מה ששלב אהד יש שכל ודעת להבין מה רצון ה' ממנו, וכן הוא רואה בעיניו את שיעת ה' שנגעשית עמו, ובכל זאת אינו מתעורר מן הדעת ולהתפעל מן שנגעשית לו חסדים גדולים במהנתת חסם מאת ה'.

ולפעמים אדם יכול להנצל בדרך נס, ואפילו הכי הוא לא רואה זאת כישועה גדולה שנגעשתה לו, ויתכן שגם אם יבוא אליו חברו ויעורר ויאמר לו שנגעשה לו נס גדול ומופת, הוא יאשר באדישות, וכמו שצאמר בפרשת נציבים: "כי בשררות לבי אלך", שאינו מתפעל כלל מיהם שנגעשה עמו, אלא רואה זאת כדרך הטבע וכמעשים שבכל

מתיקות הקנאה

"ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועיניכם לראות", הינו שלבו ועיניו סתומים מלראות את הטוב שיש בחלקו, ועיניו פתוחות לרעה לראות רק את החצלקה שבבית חברו ולהתקנאות בו, ואם אינו מתגבר על הקנאה שבו, הרי שגם אם נשיג את מקבשו ויתעשר בחברו, גם אז לא תסור ממנו הקנאה וימצא חסרונות אפילו קטנים שיש בו לעמת חברו ויתקנא בקו.

אך האמת היא, שמה שנודמה לה שלחברו יש הצלחה יותר ממה, יתכן שבאמת אינו נהנה יותר ממה, כי יש לו קשיים בתחומים אחרים שמאפילים על שמחתו, ובפעל אמה, שיש לה פחות הצלחה ממנו במה שאתה רואה, נהנה במידה הרבה יותר ממנו.

מעלת הפשוטים

אבל בעבודת ה' ויראת שמים, ראוי לאדם לקנא בחברו קנאת סופרים ולהשתדל להשיג גם הוא את המעלות הטובות שיש בחברו, ואם רואה שאין בו את הפשרונות שיש בחברו, לא יתנאש ממה, כי באמת מי שאין בו פשרונות מידים ואינו מאבד את כח רצונו, הוא יכול לזכות להצלח יותר ממי שהוא מצלח מעיקרא.

וכן מצינו אצל דוד מלכנו, שאהיו הגדולים היו מצלחים ממנו, כמו שכתוב ששמואל הנביא

וכיון שאותו הדור באו ובקשו גם הם לזכות לתורה, שמח משה ואמר להם: "היום הזה נהיית לעם", שצרכו לקבלת התורה מיחדת.

קנאה גם אצל עשירים

נמצא, שקנאת סופרים היא מידה הכרחית לזכות לתורה, ובכל יום יש לאדם קנאה בין אדם לחברו, בין אשה לחברתה ובין אחים, שהאחד הוא חריף ויצלח יותר והשני הוא לא חריף ולא מצליח, ולפעמים היצר מטעה את האדם לקנאות בחברו אף על מעט הצלחה שיש לו יותר ממנו, וכמו שהפירתי מעשה בעשירי גדול שקנה לכל בניו פתים גדולים ורחבי ידים, ולבנו הקטן קנה דירה שהיא גם גדולה ורחבה, אלא שהיא מעט יותר קטנה משל האח הגדול ממנו, והוא קעס ורטן על כך מאד, עד שמחמת כן הוא ברגז עם הוריו וכמעט ואינו בא לבקר אותם מפני הטרונות שיש לו על מעט טוב שאהיו קבל יותר ממנו. וקנאה זו כבר היתה מימות בריאת העולם, שכן והכל קנאו זה בזה, אף על פי שכל אחד מהם קבל חצי עולם.

שמח בחלקו

וכך הקב"ה ברא את העולם, שלכל אחד יש מעלות והצלחות שאין בחברו, ובמעני העולם הנה ראוי לאדם לשמח בחלקו גם אם יש לו פחות מחברו, כי אם אינו עושה כן, עליו נאמר:

עוד היה במסירת התורה לשבט לוי דוקא, כדי לגרם לשאר השבטים תשובה גדולה לתורה וללכת בדרך ה' הנלמדת מהתורה, כי כשראו שמשוה מוסר את התורה רק לבני לוי, פלם מהמים ושואלים וכו' וכי להם נתנה התורה, הרי כלם עמדו במעמד הר סיני, וכך אותו הדור טענו למשה רבנו, וכי אמה בא להשליט את בני שבטך עליה.

ולכאורה הדבר נראה פטענת קרח ועדתו: "כי תשתר עלינו גם השתר", אך ישנו הבדל עצום ביניהם, שכן חתר להשיג גדלה לעצמו, מה שאין כן אותו דור חתרו למטרה הפוכה - שגם הם וזרעם אחריהם יזכו לקבל עליהם את העל של התורה להיות עבדי לה, ושלא יטעו לחשב שרק שבט לוי קבלי את התורה.

תביעת התכלית

וכך גם טענו אותם שהיו טמאים לפש אדם, "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה'", שלא באו להתרעם חלילה, אלא רצו גם הם להקריב את קרבן הפסח, וכן בנות צלפחד באו לפני משה ובקשו גם הן לנהל את נחלת אביהן, ולא אתו להתייר חלילה, אלא לבקש שלא תגור בתו מבחלת משה אביהן, כדי להקים בקה יש וזכר לאביהן ובקר לתמן את חטאו שבסבתו מת (כמו שכתוב ברחבה בגליות הקודמים).

עצות מתוקות

אדם יכול לחסך מעצמו צרות על ידי שיתבונן במרות ובצער שיש בעולם, ויחשב כאלו הם חלילה באו עליי, וירכש מוכר את התועלת שיש לאדם על ידי צרות, שהיא שפלות והכנעה לפני ה', וממילא לא יצטרך לצרות האלו. כי טבע האדם שאינו יודע להעריך את הטובות שיש לו, כמו מה שזכה לילדים, ורק אם חלילה יחסר לו ילד ח' או יתעורר לבו לחבוני כמה ערך גדול היה למתנת הילד שהיה לו, וכדי שאדם לא יצטרך לאסונות כאלו ואחרים חלילה, עצתו שיתבונן ויחשב כאלו כבר באו עליו כאלו צרות, ומתוך כך יתעורר להעריך את החסד ה' שעליו. ביודעו שבאמת לא באו עליו כאלו צרות, וממילא לא יצטרך לצרות כדי לזכות להערכה זו.

מתיקות שיחי

רבנו של עולם, רחם עלינו ברכ רחמיך וכתבנו לחיים טובים ולשלום יחד עם כל עמך בית ישראל, ומנעך רב ומנקה וכל נזרה רעה מעמך, ואל ומעטו לפניך תלואותינו, שכבר עברו עלינו צרות קשות שונות ומשונות, אל תנו לנו הכנעת הלב לפניך להתפלל מעמך לבנו, ואתה תשמע מן השמים ותזכנו לראות רק חסדים וטובות מאתך, ונוכה לעיניך מתוך אהבה עצומה, שנדע להעריך בהערכה גדולה ונעזוב את חסדיך הרבים והאיריים שעלינו, שכל אבר וכל חוש שעובר בנופנו הוא חסד עצום לאין שעור, וממילא לא נצטרך לעולם לשום חלי או נזק ונפגע ח' ונוכה עוד בשנה הזאת לראות בנאולה השלמה, אמן סלה.

ישיראל צריכים לגלות את הדברים שנסתרים להם בסתר לבם, לכן היה ראוי שהם עצמם יעלו על הרים אלו, ושם הקב"ה פתח את אוזניו וקשר תמידי.

כי בפעמך זה היתה לעם ישיראל אהדות כפמתה תורה, שכן השבטים עמדו על שני הרים השונים זה מזה, ואותם שעמדו על הר עיבל והיה להם את התפקיד הפזירי לעסק בקבלות - לא התקבצו באותם שיעמדו על הר גריזים ויכל לעסק בנברכות, וכינו שניהם שם פתח אהדות ועין טובה זה על זה, אזי שהקב"ה פתח את שם פתח תמידי.

"ופרו מתוק לחיבי"

איך יתכן שאדם פחות פשוט יצליח יותר מחברו הפשוט?

הפתרון לחידה מונח בתוכן גיליון זה. ניתן לשלוח את התשובה לכתובת האי-מייל: 855959@gmail.com או בדואר קולית בקו קול מתקופות: 073-313-4395. בצירוף שם, כתובת וטלפון | הוויכוח מפרשת כי תצא: משפחת ישראל, ירושלים. משה יהושע אולדן, בני ברק

שאול הפלך שהיה שקול כנגד כל אויביו (סו"ס ב), ואלו לאחיו לא היה את הלב הרך הזה, כמו שמספר בנביא (שמואל א' י"ז כח) שאל יאב קעס על דוד על שרצה ללחם עם הפלשתים בעודו נער, וכעסו העיד שאין לו עין טובה וכל טוב בפלשות, כמו שראוי להיות למלך ישראל, ולכן ה' בחר דוקא בדוד שיהיה מלך על ישראל.

אם כן, כל אדם שפירגיש ויפשל בעת שרואה סביבו אנשים מצלחים ממוני, יחזק את לבו שלא להתנאש מוק, אלא יעשה את שלו בעסק התורה ובעבודת ה' ויאמין בה' שיצפה אותו להצליח כמו שטוב עבורו, ולפעמים ראים שהצלגל מתהפך על האדם בעודו בעולם הזה, שה' בוחר לתת לו הצלחה גדולה, ולפעמים הוא מקבל את ההצלחה הגדולה בעולם הבא.

ראה אותם שהיו גבתי קומה וסבר שהם ראויים למלוכה, וחלילה לומר ששמואל ראה בהם רק גבה גשמי שמפני כך חשב שהם ראויים למלך על העם הקדוש, אלא הפרוש הוא שהוא ראה שהם היו גדולי קומה גם ברוחניות, והיו כפשוניו ומצלחים, ואלו דוד היה האם שנחשב לפחות מצלח ואחיו זלזלו בו, שעל כן מנו דוקא אותו לרעות את צאן אביהם (ע' ילקוט הפכוירי מאמר ק"ח אות כח).

לבוך לבבות לגולה עמקות

אבל הקב"ה מביט אל פנימיות לבו של האדם וגלה לשמואל הנביא שדוד הוא "פה עיניו וטוב ראיו", היינו שיש לו עין טובה ומיטיב לראות את הבריות בראיה טובה ונולמד פה זכות גם על מי שרודף אותו, כמו שהעריך את אחיו וכן רחם על

מתיקות גלוי תורת המצוות

והשאירו את האבנים הללו שקתובה עליהן כל התורה בתוך המדון, והוא זכר לגם גדול שהיה להם בפרדן, שפולאים בקר נסים גדולים שה' עושה לאדם, ללמד לדורות שתכלית עסק התורה הוא לזכר את הנסים והחסדים [שהם פלם נסים] שהקב"ה גומל עמו בכל עת, ערב ובקר וצהרים, ולבא מוק לראות ה' ולאהבה, שאחי תכלית כל התורה, כמו שכתוב: "מה ה' אלקיך שאל מעמך פי אם ליראה את ה'... ולאהבה אותו".

הזלזול שבסתר הלב

והשבטים עמדו בשני ההרים, ובהר גריזים שעליו אמרו את הברכות, עמדו ששה שבטים הגבירות, ובהר עיבל שעליו אמרו את הקבלות, עמדו ששה שבטים שארבעה מתוכם והם הרב, היו בני זלפה ובלהה, שפתחלה היו השפחות, וזה מראה על מעשים שפגל יום, שאדם בסתר לבו מזלזל בחבריו הפחות מצלחים ממוני ונראים בעיניו כגני השפחות, ורואה בהם קללה, מלשון דברי קללה ובזיון, הינו שרואה בהם חסרונות ומוצא בהם דפי, ודבר זה נקמו כמה שאמרו שם בקבלות: "ארוי מה רעהו בסתר", שרמונו זה על אדם שפגלול ברעהו בסתר לבו.

קבלת התורה עקב עין טובה

והיה שם פעין מתן תורה, אלא שבמתן תורה רק משה רבנו עלה על ההר, וקא נעשה פעין מתן תורה, פאשר כל השבטים עלו על ההר, פי על ההרים האלו היו

מספר בתורה שפחרו שתיים עשרה אבנים מתוך המדון וכתבו עליהן את כל התורה קלה בשבעים לשון, ובנו מהן מזבח והעלו עליהן עולות, ואת המזבח בנו על הר עיבל שעליו נאמרו הקבלות, ומודיע עליו בני את המזבח ולא על הר גריזים שעליו אמרו הברכות, אלא טמון זהו לחם נפלא, שדוקא מהקשרים של האדם [פכחית הקבלות], מהם יוצאים הדברים הטובים ביותר.

וזה שפתבו על אבני המזבח את כל התורה, מלמדנו שאין להפריד את הקרננות מהתורה, וכשמקריבים את הקרננות, צריך לחשב מחשבות של דעת תורה, ויגוון קשמקריבים שחיות ואשם, מתבוננים בפרישת פי תבא וזכרים שכל הצער וההפסדים שהיו לאדם הם בגלל שהוא לא עבד את ה' באהבה ובשמחה על קל הטוב שגמל עמו, כמו שצאמר על הקבלות שהן באות "תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל", וכשמקריבים קרבן עולה ותודה ושלמים, מוכינים הפדת הטוב לה' על כל חסדיו ובאים מוקד לקום מצות ו'ואהבת את ה' אלקיך".

לזכור את הנסים

וכתבו את התורה על אומן אבנים בשבעים לשון, כמו שדדשו תז"ל "באר היטב", שמשם תרגם את התורה בשבעים לשון, ללמד שבגם הגוים צאו לתקריב קרננות וללמד דרפם את התורה שהם צריכים לשמע.

המשך מתיקות הנסים

המשך - קרסה ונתהה מטה בעצמה אדירה ובקול נפץ אדיר. המשקל הכבד שנחת שבר את הבימה, ספסלים וסנדורים נשברו והתעקמו, גם לצערנו הרבה גמרות נקרעו, ורק גנסי שמים גמורים התקרה שנחתה בסמוך ממש לבחור ישויה בבית המדרש סמוך לקיר - לא פגעה בו, לאחר ברור התברר שהפועלים הגוים נהגו ברשלנות ואולי גם בכונה זדונית, שהם לא חזקו